

مسائل اقتصادی تغذیه مرغان تخمگذار

منبع: Poultry International - Jan 1990
مترجم: دکتر محی الدین نیر و مند

(مدت زیادی است که برای بهبود توازن اسید آمینه‌ای جیره و کاهش هزینه غذایی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

برای اینکه يك جیره غذایی با حداقل قیمت بدست آید که در عین حال نیازهای مرغان را نیز در حد مطلوبی برطرف نماید، باید ویژگیهای صحیحی از مواد مغذی و اجزاء غذایی را در دست داشته باشیم. ، اگر از جیره‌بندی غذایی استفاده نمی‌شود باید از حداقل مقادیر پیشنهادی برای تریتوفان، ترئونین و آرژینین علاوه بر لیزین و متیونین + لسیتین جهت اطمینان از بالانس متناسب اسیدهای آمینه جیره استفاده کرد. مقادیر صحیح مواد مغذی باید در مورد اجزاء غذایی در نظر گرفته شده و جهت حصول اطمینان از مناسب بودن غذا باید با برنامه کنترل کیفیت مرتباً آنرا کنترل نمود.

با روی کار آمدن میکرو کامپیوترها و برنامه‌های قوی برای جیره‌نویسی با حداقل هزینه غذایی، امروزه می‌توان چندین ماده غذایی را که می‌توان جایگزین همدیگر نمود. از نظر قیمت تمام شده دقیقاً ارزیابی کرد. چندین متغیر در جیره در نظر گرفته می‌شوند تا تعیین شود کدام ترکیب غذایی نیازهای مورد نظر طیور را با حداقل هزینه برآورده خواهد نمود. امروزه وقتی بنظر می‌رسد

که ۶ درصد از فروش خود را بشکل سود به شرکت برمی‌گرداند اگر هزینه غذا با حفظ سایر هزینه‌ها در حد ثابت تنها دو درصد کاهش یابد، میزان سوددهی به ۸ درصد فروش رسیده و این رقم خود معرف ۲۵ درصد افزایش سوددهی است.

چگونه می‌توان بدون سازگاری با راندمان مرغها، در هزینه غذایی صرفه‌جویی کرد؟ مطالب زیر روشهایی هستند برای حداقل رساندن هزینه غذایی و حداقل رساندن سود مرغداران.

تهیه جیره غذایی با ارزانترین قیمت و مواد جایگزین جیره:

بدیهی است که مخلوط اجزاء غذایی باید با تأمین احتیاجات طیور (نه بشکل ناقص) با حداقل قیمت تهیه شود. در امریکا، پودر گوشت و پودر استخوان، کنجاله Canola، کنجاله آفتابگردان و سایر مواد جایگزین هستند که می‌توان از آنها بعنوان منبع پروتئینی بجای کنجاله سویا استفاده کرد.

زیره گندم، جو، بقایای بوجاری و دیگر مواد نیز برای رقابت با ذرت و جو دارند. چربی حیوانی یا آمیخته‌ای از چربی گیاهی و حیوانی برای افزایش انرژی جیره در دسترس هستند. منابع ساختگی متیونین (نظیر DL متیونین و MHA

مواد غذایی هزینه عمده تولید تخم مرغ را شامل شده و تحت تأثیر قیمت مواد خام (اجزاء غذایی) و ویژگیهای احتیاجات غذایی طیور قرار می‌گیرد. آب و هوا، برنامه‌های دولت و شرایط اقتصادی جهانی بر قیمت‌های مواد خام اثر داشته و مرغدار کنترل کمی بر روی این فاکتورها دارد. هزینه‌های غذایی که بوسیله تصمیم‌گیری در کیفیت غذا تحت تأثیر قرار می‌گیرد، بحث دیگری است. مقادیر مواد مغذی بحرانی جیره، انتخاب مواد خام غذا و برنامه‌های تغییر جیره می‌تواند اثرات مهمی بر روی هزینه غذا به ازاء هرواحد تخم مرغ تولید شده داشته باشد. هدف از برنامه تغذیه‌ای، بدست آوردن حداکثر تعداد تخم مرغها به اندازه مناسب با حداقل هزینه غذایی است.

مسائل اقتصادی پایه‌ای در تغذیه مرغان تخمگذار:

برای درک بهتر اثر تغذیه در هزینه تولید، باید مسائل اساسی اقتصادی هزینه غذا را مورد آزمایش قرار دهیم. از آنجائیکه غذا عمده‌ترین هزینه (۷۰-۶۰ درصد) در تولید تخم مرغ است، بهبودیهای کوچک در هزینه غذا می‌تواند اثرات عمده‌ای در سودآوری همراه داشته باشد. بعنوان مثال يك شرکت مرغداری را در نظر بگیرید

هزینه‌های غذایی را می‌توان با فرمول دیگری حتی به میزان ۳ درصد کاهش داد، اجزای غذایی و فرمول غذایی را تغییر می‌دهند. وقتی فرمولی عوض شده و مواد غذایی جدیدی وارد جیره می‌شود، باید چندین فاکتور در نظر گرفته شود: الف- کیفیت ماده غذایی جدید و حفظ این کیفیت در تمام قسمت‌های آن.

ب- ویژگیهای حمل و آسیاب کردن آن
ج- چگونگی دستیابی به آن ماده غذایی (مثلاً در فصول مختلف)

د- ملاحظه تأثیر درازمدت آن از نظر اقتصادی تغییر فرمول غذایی معمولاً ناپایداری قیمت اجزای غذایی در بازار و تغییر این قیمت‌ها نسبت به همدیگر اتفاق می‌افتد. وقتی قیمت اجزای غذایی در سطح ثابتی باقی بماند فرمولها کمتر تغییر می‌کنند در مجتمع‌های بزرگ پرورش طیور که دان در خود فارم تهیه می‌شود، بررسی قیمت‌های اجزای غذایی و استفاده از فرمولهای غذایی حداقل قیمت می‌تواند بطور چشمگیری هزینه‌های غذایی را کاهش دهد.

مبنای جیره‌نویسی

انتخاب مبنای تغذیه اثر قابل توجهی بر هزینه‌های غذایی خواهد داشت. برای کمک به متخصصین تغذیه و مدیران فارمها در طرح برنامه‌های تغذیه‌ای، شرکت‌های جوجه‌کشی، توصیه‌های تغذیه برای جوجه‌های خود مطرح کرده و ویژگیهای تهیه فرمولهای غذایی را در دفترچه‌های راهنمای خود می‌آورند. روشن نیست این پیشنهادات چگونه تعیین می‌شوند ولی احتمالاً آنها براساس مشاهدات فیلدی و تحقیقات داخل سالن پرورش توام با تحقیقات دانشگاهی است. به احتمال قوی این توصیه‌ها برای نیل به حداکثر تولید تحت شرایط مختلف مدیریتی طرح‌ریزی شده و دارای حداقل کمی حاشیه اطمینان می‌باشد.

این وظیفه متخصص تغذیه است که توصیه‌های کارخانه جوجه‌کشی، تحقیقات جاری و مشاهدات فیلدی را تلفیق نموده و یک برنامه غذایی کامل با حداقل هزینه تنظیم نماید. اجزاء غذا با کیفیت بالا، کنترل کیفیت آسیاب دان و توزیع مناسب غذا در سالن به متخصص تغذیه اجازه می‌دهد تا بدون اینکه حاشیه اطمینان زیادی را در نظر بگیرد، از برنامه‌های غذایی استفاده نماید. یک تکنیک دیگر که برای

جدول ۱

پارامتر	پاسخ تخمین تا ۱-۴٪	امتیاز- سوء امتیاز
میزان مصرف انرژی متابولیکی و وزن بدن	۵۰ کیلوکالری / مرغ / روز افزایش می‌یابد ۲۰٪ افزایش در مقابل مرغانی که به جیره آنها چربی اضافه شده	انرژی بیشتر برای اندازه تخم مرغ، وزن بدن و میزان تولید سبک و/ یا استرس زرده جلوگیری کند. در مرغان پیر، وزن بیش از حد در صورت عدم کنترل ممکن است مصرف غذا و چربی بدن را افزایش و تولید پائین آید. مصرف پائین غذا نسبت غذا/ تعداد تخم مرغ را بهبود بخشیده و در نتیجه هزینه تولید هر تخم مرغ کاهش می‌یابد. تراکم زیاد کالری در جیره‌های چربی دار ممکن است از کاهش تولید در شرایط استرس جلوگیری نماید
میزان مصرف غذا	به ازاء مرغ / روز ۲۰-۵٪ کاهش می‌یابد	افزایش اندازه تخم مرغ در مرغان در حال اوج تخم‌گذاری منجر به افزایش تخم مرغهای درشت گله خواهد شد اگر مرغان مسن وزن زیادی بدست آورده باشند، امکان افزایش تلفات وجود خواهد داشت
تولید تخم مرغ	تحقیقات نشانگر بهبودی تولید با چربی در شرایط مناسب مدیریتی می‌باشد	
اندازه تخم مرغ	در مرغهای در حال اوج تولید ۵٪ بهبود دیده می‌شود	
میزان مرگ و میر	تحقیقات هیچگونه تغییری در میزان مرگ و میر با تغذیه با چربی نشان نمی‌دهد	

صرفه‌جویی و هزینه غذایی مرغان تخمگذار بکار می‌رود تغذیه مرحله‌ای است. در تغذیه مرحله‌ای، مقادیر بالاتری از مواد مغذی در اوج تخم‌گذاری در اختیار مرغان گذاشته می‌شود.

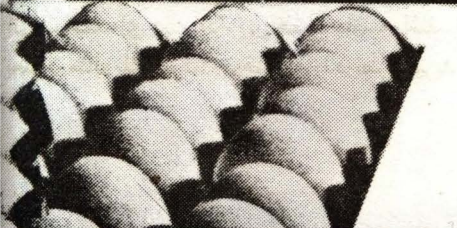
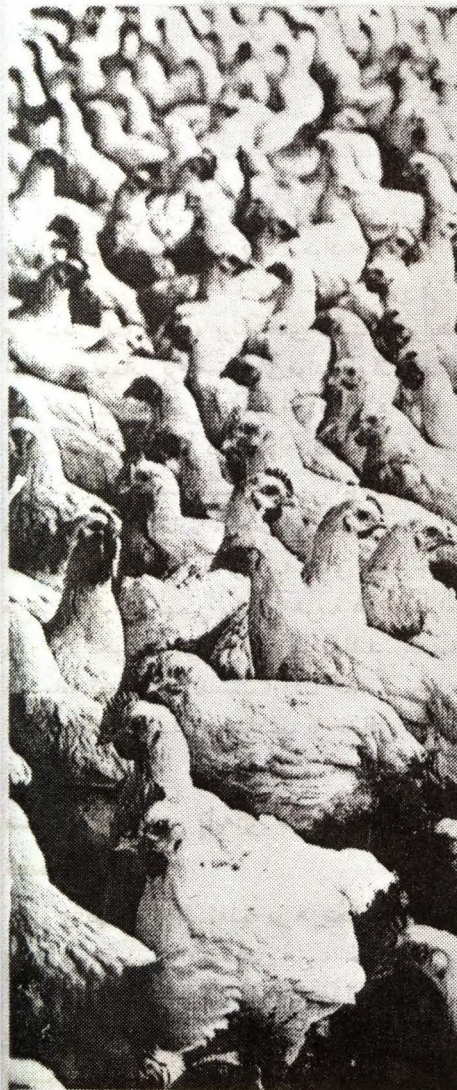
پس از گذشتن از اوج تخم‌گذاری، مواد مغذی برای صرفه‌جویی در هزینه کاهش داده می‌شود. چون پس از اوج تولید، گله از نظر اندازه بدن بالغ شده است، نیازی به تهیه مواد مغذی برای رشد نیست. همچنین گله‌ها پس از اوج تولید دارای مصرف غذایی یکنواختی بود. و به حاشیه اطمینان زیادی در این مورد نیازی نیست. پس کلاً، انتخاب مبنای صحیح تغذیه و برنامه تغذیه مرحله‌ای در حداقل رساندن هزینه تولید می‌توانند نقش مؤثری ایفا کنند.

جنبه‌های اقتصادی استفاده از چربی در جیره‌های مرغان تخمگذار:

امروزه علاقه وافری نسبت به استفاده از چربی در فرمولهای غذایی مرغان تمگذار جهت افزایش تراکم انرژی جیره وجود دارد. خلاصه‌ای از اثرات افزایش چربی به جیره در جدول ۱ ارائه شده است. افزایش چربی به جیره‌های مرغان تخمگذار، راندمان را بهبود بخشیده هزینه جیره را افزایش داده و نیاز به سرمایه‌گذاری در وسایل خواهد داشت.

موقعیت‌های تولیدی که افزایش چربی به جیره را ایجاب می‌نماید عبارتند از:

۱- آب و هوای گرم که طی آن مصرف غذا کاهش می‌یابد،

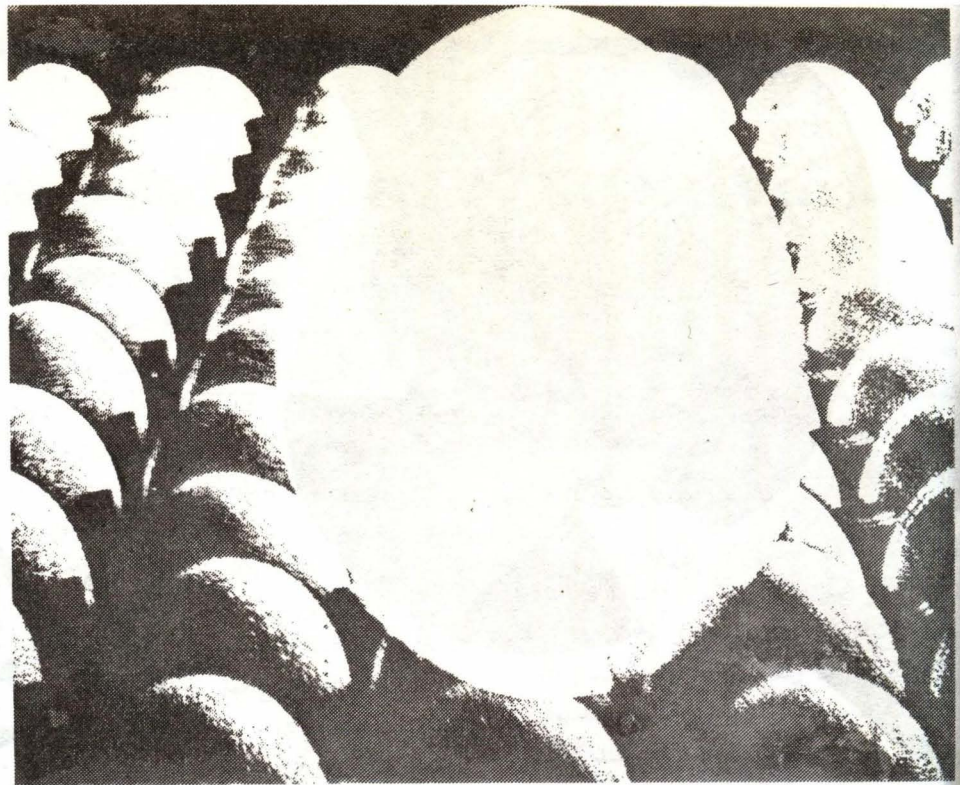

۲- سویه‌هایی از مرغها که مصرف غذایی کمی دارند،
 ۳- نیاز به درشت شدن سریعتر تخم مرغها،
 ۴- تراکم زیاد در سالن که مصرف غذا را با اشکال مواجه می‌سازد،
 ۵- وضعیت مختلف مدیریتی که انرژی زیاد غذا می‌تواند اثرات استرس را کاهش دهد.
 موقعیت‌های تولیدی که در آن افزایش چربی به جیره سود کمتری خواهد داشت عبارتند از:

۱- آب و هوای سرد،
 ۲- سویه‌های مرغانی که جثه درشتی داشته و عادت به پرخوری دارند،
 ۳- تراکم پائین سالن که مصرف غذا در آن بالاست،
 ۴- وضعیت مدیریت عالی که شرایط تنش‌زا در آن بحداقل رسیده است.

هرمرغداری باید با بررسی فارم خود تصمیم بگیرد که آیا افزایش چربی بهبود اقتصادی مؤثری را برای فارم او دربرخواهد داشت یا نه.
 مثالی از ترازنامه‌ای که هزینه‌ها و سود حاصله از بکارگیری چربی در جیره را مقایسه می‌کند در جدول ۲ ارائه شده است. برای این وضعیت خاص، افزایش پیش‌بینی شده اندازه و تولید تخم مرغ بیش از افزایش هزینه دان خواهد بود.
 اگر این امتیازها در نظر گرفته نشود، چربی سود کلی را کاهش خواهد داد. قبل از افزایش چربی به جیره، تحلیلی از وضعیت جاری خود را به عمل آورده و سعی کنید نسبت سود و زیان این اقلام را دقیقاً محاسبه نمایید.

هدف متخصص تغذیه در طرح برنامه‌های غذایی مرغان تمگذار، تولید حداکثر تعداد تخم مرغ و حداکثر درشتی آن با حداقل هزینه است.
 بسیاری از عوامل بروی هزینه فرمولهای تخم‌گذاری منجمله حداقل قیمت فرمول، انتخاب مبنای تغذیه و انتخاب ماده غذایی مؤثر است. تغییر در هزینه غذایی براحتی قابل محاسبه و مقایسه است ولی تغییر در راندمان مرغها بدنبال تغییر تغذیه خیلی مشخص نبوده، و در شرایط فارم براحتی قابل اندازه‌گیری نیست.
 تصمیمات اخذ شده در مورد پارامترهای تغذیه‌ای باید دقیقاً و کاملاً ازریایی گردد تا مطمئن شد که اهداف تولید کم هزینه برآورد شده است. داشتن این مسئله که اختلافات جزئی در هزینه غذایی اثر بزرگی در سوددهی خالص تولید تخم مرغ مهم است. ★

جدول ۲- مثالی از هزینه‌های بالقوه غذایی و مزیت‌های تغذیه از چربی از ۲۰ تا ۴۰ هفتگی

فرمول حاوی ذرت / سویا	ذرت/سویا+۳٪ چربی	افزایش هزینه غذا/مرغ
\$ ۰/۱۵	\$ ۰/۱۶	
۱۰۰	۹۷/۷	
۱۴	۱۳/۷	
\$ ۲/۱۰	\$ ۲/۱۹	

هزینه‌های بالقوه غذایی
 هزینه‌های جیره \$/کیلوگرم
 ۲۰ تا ۴۰ هفته
 غذای مصرفی، گرم/مرغ/روز
 غذا/مرغ/کیلوگرم
 هزینه غذا/مرغ \$

\$۰/۰۹

مزیت‌های استفاده از چربی

افزایش درآمد/مرغ

\$ ۰/۰۵

\$ ۰/۱۰ +

\$ ۰/۱۵

\$ ۰/۰۹ -

\$ ۰/۰۶

مزیت‌های استفاده از چربی

افزایش اندازه تخم مرغ

۱- تولید بیشتر تخم مرغهای درشت

از ۲۰-۴۰ هفتگی با \$ ۰/۰۵ /دوجین

اختلاف قیمت تخم مرغ درشت و متوسط

تولید تخم مرغ

۲- افزایش تولید سرانه از ۲۰ تا ۴۰ هفتگی با \$ ۰/۰۵ / تخم مرغ

سود کلی به ازاء هر مرغ پس از افزایش چربی به جیره

- هزینه افزوده شده بدنبال افزایش چربی

سود خالص / مرغ پس از افزایش چربی